

DE GRONDWET.

1848

VERSCHIJNT

Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ABONNEMENTEN

Van één tot zes maanden . . . f 1.00.
Voor elk tusschenliggend . . . 0.15.
Behalve de postkosten.

ZATURDAG 8 OCTOBER.

UITGEVERS-DIRECTEUREN:
JOH. NOMAN en ZONN, te 's Gravenhage.

Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:

Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . .
Voor de overige steden des Rijk

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indië:
VAN HAREN NOMAN en KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen,
per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het
abonnement f 60, Ned. Cour.

BERIGT.

De Uitgevers vestigen de aandacht van den handel
het algemeen en van de lezers dezer Courant op
zonder op de rubriek **ADVERTENTIËN** . . .
Overal in ons vaderland in aanzienlijken getale ver-
heid, beloven Advertentiën in deze Courant tegen zeer
lijken prijs geplaatst, door de aandachtige lezers, aan wie
sonder de oogen, komen de vruchten, welke men
Advertentiën verschilt.
Berigten van geboorte, huwelijk en overlijden worden
er de uitgever, gratis, in DE INDIËR opgenomen.
JOH. NOMAN EN ZONN.

De *Amsterdamsche Courant* van heden meldt het
Oost-Indië correspondent zendt ons een paar curieuse frag-
menten uit een weekblad toe, welke wij onzen lezers niet mogen
houden. In eene rubriek aan de oostersche kwestie gewijd
licht het bedoelde weekblad de volgende mededeeling op:
Hollandsch eskader, bestaande uit de schepen de *Prins*
Oranje en de *Palembang*, zou den 8sten September Malta
verlaten. Het eerste schip was onder vlag van den schout bij
nacht Bouricius. — Zij zullen binnen kort met oorlogschepen uit
het vermaerderd worden. Men wist nog niet of deze vloot naar
Konstantinopel zou zeilen, of het anker in de Dardanellen werpen.
Hollandsch geven blijken van groote ondersteuning aan den
aan en verder. De zeemagt te Besika en in den Bosphorus
gaderd, en bestaande uit de britsche en fransche eskaders, de
landsche en turkache vloeten, met de egyptische in de baai van
Kadere is te zamen genomen bijna de grootste zeemagt, die
vijf minuten afstands van Terapia, het verblijf van lord
Cardford te Redcliffe. . .

Gewis beëmen wij, met de *Amsterdamsche Courant*,
in elk geval deze voorstelling blijkbaar verkeerd is.
Maar wij mogen nu van de zaak door de *Amster-*
dsche Courant . . . op te merken,
dat . . .
Zr. Ms. fregat *Doggerbank*, . . .
schoeke, wordt binnen weinige dagen alhier verwacht om
te nemen, en zal vervolgens naar de Middellandsche Zee
gaan; daar het des Konings intentie is, dat, bij de verrij-
ging der oostersche kwestie, alle beschikbare bodems zich in den
schipel zullen vereenigen. . .

En dat uit *Konstantinopel* aan de *Kölnische Zeitung*
wordt berigt:

Den 20 Sept. liepen de hollandsche oorlogsfregatten *Prins*
Oranje en *Palembang*, komende van Holland, de haven van
Smyrna binnen. Van de schepen en uit de stad werden zij met
gebruikelijke 21 salutschoten begroet. Aan boord van den *Prins*
Oranje bevindt zich de vice-admiraal *Bouricius*, komman-
dant van het voor den Levant bestemde hollandsche eskader. Voor-
opzig zullen de beide fregatten in genoemde haven blijven sta-
nender, totdat de schepen van het schikdeel zullen echter eerst
aan de vice-admiraal worden overgedragen, die de omstan-
digheden zulke verzoeken . . .
Met het oog op het hooge gewigt, dat in eene
nize staatkunde, hier *Neutraliteit* voor Nederland
teleggen, en in verband met de in de Troonrede
gekondigde *vredelevende staatkunde*, achten wij
niet geheel ongepast, indien thans de *Amster-*
dsche Courant onze eenige opheldering kon geven,
rent de aanwezigheid van een Nederlandsch eska-
der in de Middellandsche Zee, juist in deze oogenblik-
en nadat uit *Konstantinopel*, *Londen* en den *Hel-*
gebjktijdig aan die aanwezigheid een min of meer
gepaald oogmerk wordt toegeschreven.

Opmerkelijk is wat de ministeriële *Utrechtsche Cou-*
schrijft:
het leedwezen vernemen wij, dat de hertog van
Weimar zal vervangen worden in zijn opperbevel
troepen in de Oost-Indiën, door den generaal,
de Stuers. De opmerking van eenige bladen dat
generaal reeds sedert 12 jaren met verlof

zich hier te lande bevindt, en in dien tusschentijd o. a.
dezen rang heeft verworven, in verband met het groote
belang dat ons land er bij heeft, om het O. I. leger
aan het beval van ervaren en bekwamen mannen toever-
veken. . .
hopen wij, dat onze regering in den heer De Stuers
een man mogt gevonden hebben, die wars van halve-
maatregelen, het Neêrlandsch gezag in onze O. I. bezit-
tingen zal weten te handhaven. . .

De *Provinciale Drentsche Courant* verheugt zich har-
telijk over de schitterende ontvangst, die den Koning
tijdens zijn jongst verblijf te Utrecht te beurt viel. Zij
laat daarop onmiddellijk volgen:

„Willem de III heeft getoond, dat hij de Natie begrijpt en
de Natie heeft hem bewezen, dat zij dit dankbaar erkent. Utrecht
is daarin op schitterende wijze voorgedaan en dat goede voor-
beeld zal navolging vinden. Ook in Drenthe zal de Koning, als
Hd. die provincie in 1854 mogt bezoeken, ontvangen worden,
niet met zoo verblindenden luister als elders, omdat Drenthe dat
niet kan; maar met eene blijdschap en hartelijkheid, die gewis
nergens wordt overtroffen. En kwam Willem III in Drenthe,
als duizende handen zich uitstrekten naar de groote schatten die
hier in en onder den grond zijn verborgen! Als ook het Koninklijk
woord op onze uitgestrekte velden en velden gehoord was ge-
worden en daarop het groote werk van Drenthe's herschepping
was begonnen. . . dan zou het dubbel feest zijn in Drenthe,
en als eens in de welige oorden van het voormalige Haarlem-
mermeer, de naam van Willem I met bijzonderen eerbied wordt
genoemd, moge zijn kleinzoon het beleven, dat het verjongde
Drenthe dankbaar op den troon zijner herschepping wijst, als
de schoonste parel aan de kroon van Willem III. . .

moeten aanmerken als de uitdrukking van het gevoelen
der Drenthenaren, men zou bijkans komen tot het geloof,
dat de vurige liefde, waarvan gesproken wordt, met eene
kleine dosis *eigenbelang* vermengd is.

Gisteren deelden wij mede, hoe v. R. „de openlijke
en heftige verguizing“, als een der middelen, waarvan
de anti-revolutionnaire partij zich bij voorkeur bedient,
karakteriseert.

„Hier, op wat wijs door den begaafden schrijver
beschikt worden de twee andere onderdeelen der anti-
revolutionnaire tactiek, namelijk, de „indirecte ver-
dachtmaking“ en de „verzuiving“.

De taktiek der „indirecte verdachtmaking“
Dat is de kunst der „aanpakking“, der korte
„opmerkingen“, der flauwe lichtjes, die slechts eene zijde der
voorwerpen toelichten. Het onmiskenbaar ironische talent van
den heer GROEN komt hem hierbij uitnemend te stade. Die
weifelende, twijfelende, vragende, onderstellende stijl zijner
dagelijksche polemieken, die „welligt's“ en „waarschijnlijk's“ en
„misschien's“ — zijn zij niet uitnemend geschikt, om argwaan,
verdenking, verwarring, — men weet bijna niet hoe of waar-
om —, op te wekken? 't Is alsof een nevel zich over de voor-
werpen spreidt; — de omtrekken worden onzeker, het geheel
neemt onbestemde proportiën aan; — hier en daar meent men
dwarslichten over te veld te zien. Is dat eerlijke, rone,
loyale polemieken? . . .
dictische toon der stellige verzekering met hare bekende en vooral
uit zoodanige „wenken.“ 't Is waarlijk eene geniale kunst, van
achter heg en struk gevoerd, die mogelijk elders nationaal zijn
kan, maar waaraan geen „Nederlanders“ zich op het open veld
der publiciteit behoorden schuldig te maken.

Eindelijk, de taktiek der verzuiving.
Het is geene nieuwe opmerking, dat de partij, waar zij geen
geneigd oor voor hare plannen aantreft, die eenvoudig, zooveel
doenlijk, verbergt. Men „eerbiedigt“ de grondwet, — maar zij
moet met „Christendom, historisch staatsregt en Nederlandsch
volkswezen in overeenstemming worden gebragt. — *De vorm*
kan blijven“ [1]. Welk eene „eerbiediging!“ Zoo wordt de
vrucht, van binnen door wesp en uitgeknaagd, van buiten „ge-
eerbiedigd!“ Men verlangt geene *heerschende kerk*. Hoog en
duur wordt het ter tweede kamer verzeerd. Heeft men vergeten,
wat geschreven is? dat het in het stelsel ligt? dat het eene
weldaad zoude zijn voor „anders denkenden“ [2]? dat de invoer-
ing daarvan alleen van de „mogelijkheid“ afhankelijk wordt
gesteld? Zoude men niet met het beginsel, „dat naauwe betrek-
king tusschen Kerk en Staat wenschelijk en — noodzakelijk

is [3], dat „de Kerk beschermd door den Staat, en de Staat
„geheiligd door de Kerk“ moet worden, „volgens de belijdenis
„der Hervormde Kerk, ALS VAN OUDSKEER“ [4], in de toepas-
sing wachten tot de „onwil en tegenzin van den kranke“ (d.
v. v. Nederland) „tegen de „Nederlander“ . . .
„het bestaan van „geheiligde“ „worden“ „geheiligd“ „te wijde“?
Wordt inmiddels in de dagelijksche polemieken niet gezegd, dat
niets met dat plan *strijdige, gezegd worde*? O! gij — diplomaten!

(3) *Ned. Ged.* III, 9 aangehaald in de *Advertenzen van 1848*,
bl. 146.
(4) *Ned. Ged.* II, 130 ib.

Nederlanderachtigheden.

De *Nederlander* van heden heeft zich zelf overtroffen.
Van alle *Nederlanderachtigheden*, die dagelijks door dat
blad worden in de wereld vebragt, is de bewijsovering
in zijn N^o van heden wel te beschouwen als een goede
gelukte poging, om zich een duurzaam monument van
Nederlanderachtigheid te stichten.

Zeven dagen geleden schreven wij:
„Het is eigenaardig van de „heeren dezerzijds“, dat de *Neder-*
lander zich beroept op de verbindende en alles afdoende kracht
van eene enkele *sinnede* uit eene diplomatieke nota van een
onzer Ministers van Buitenlandsche Zaken, nadat de wegwijzing
door het tegenwoordig Ministerie *van geheele diplomatieke nota's*,
onder goedkeuring en met voorweten des Konings geschreven,
door datzelfde blad is toegejuicht en verdedigd geworden.“

Om nu te bewijzen, dat de *Nederlander* het tegen-
overgestelde heeft gedaan, en dat eene doeltreffende
polemieken op die wijs vandenboren is, worden, en
bijebragt.

Vooreerst: een citaat uit eene redevoering van den
Heer ELOUT „wiens opmerking de Heer GROEN beaamt
heeft“. Eerste *Nederlanderachtigheid*. Wij hadden niet
geen enkel woord van den Heer ELOUT gewaagd; wij
wezen slechts op de *Nederlander*.

Nu zal het echter van onze zijde wel geoorloofd zijn,
te wijzen op de redevoering van den Heer VAN LIJNDEN
van 16 Aug. j., waarin o. a. gezegd wordt:
„Het gevecht van het vorige Ministerie was in strijd
met de Konings uitdrukkelijken wil.“

Deze herinnering schijnt te meer van pas, omdat de
Nederlander (981) die redevoering heeft gecommenta-
rieerd. Volgens dat blad toch was het oordeel van den
Heer VAN LIJNDEN „niet te gestreng“; was de *verdediging*
van den Heer THORBECKE NIET AANNEMELIJK. . .

Ten tweede: onderscheidene citaten, waaruit zou moeten
blijken het tegenovergestelde van hetgeen wij hebben
beweerd. Wij nemen ze geheel over:

Onze vrienden hebben zich, en naar ons inzien te recht,
de beraadslaging over art. 5, niet willen begrepen op
terrein:
Evenwel hebben zij bewezen op eene *andere* wijze
„dat het recht tot afkenning, zonder althans den schijn van kwade
trouw op zich te laden, door het Gouvernement gebrak worden
gemaakt?
Er mag wel op hetgeen de heer van Nispen zeide, gelet wor-
den:

„Zal de indruk van zoodanige handelwijze in het buitenland
dan niet ongunstig zijn voor mijn Vaderland? Zal dan het kleine
Nederland niet te duchten hebben dat, wanneer men hier zoo
weinig waarde hecht aan hetgeen bij notawisseling tusschen den
Nederlandschen Staat en den Paus is tot stand gebragt,
later welligt magtige mogendheden bij onderhandelingen met Ne-
derland, op even goede gronden als thans hier, even weinig
waarde zullen hechten aan hetgeen in het belang van Nederland
bij nota's mogt zijn bepaald.“

Wij voegen er bij, er mag wel op het belang, er moet te-
vendien, er moet bovenal, op de eer der Natie worden gele-
Tweede *Nederlanderachtigheid*. De *Nederlander* zal
zich niet op diplomatiek terrein begeven, en het
Gouvernement op het harte, wat het *Nederlander*
en de eer der Natie verschuldigd is, . . .
dat „onze vrienden“ art. 5 hebben . . .

(1) *De Nederlander* N° 170, aanhaling der *Ned. Ged.*
(2) Zie boven, sub n° III.

dat de diplomatieke nota's vernietigde. Het anti-revolutaire blad vergoet het, reeds van al meene bekendheid is, hoe zijne conciliatieve artikelen veelal zijn in lijnregten strijd met de handelingen van onze vrienden. Het doet er weinig toe, dat men liefelijke woorden strijdt voor de eer en belang van Natie, als men zich te gelijke tijd vergoet, om eene wet aan te nemen, waarin een artikel voorkomt, dat de vooraf gekeerde stukken heeft, om te doen, wat wordt afgekeurd. Het Ministerie heeft toch duidelijk verklaard, wat de bedoeling was van art. 5, ingedraanmaking zoo noodig van wat door de diplomatieke nota's was tot stand gekomen.

Ten derde. De Nederlander beroept zich op een ingezonden stuk, waarbij verklaard was: "zonder ons voor dit verdrag verantwoordelijk te stellen".

Derde Nederlanderschap. Wat was de strekking van dit verdrag? Om aan te tonen, dat de argumenten van den Minister van Justitie tegen die van de Heeren THORBECKE en STRENS, over de verbindbaarheid der nota's, geen steun walden. Dat is de eenige strekking. En als nu de Nederlander verklaart, zich niet voor dit verdrag verantwoordelijk te stellen, wat beteekent dat, ingezonden zin, anders, dan dat de Redactie van een ander gevoelen was: dus de argumenten van den Minister voor de oververbindbaarheid der nota's niet zoo ongeldig achtte?

Maar de Nederlander heeft ook niet zeer nauwkeurig al zijne No. doorbladerd, alhoewel hij er zeven dagen toe besteed heeft.

Zoo lezen we in N°. 939 overgenomen een hoofd-artikel uit de Amsterdamsche Courant, waarin o. a. het volgende:

"Het afgetreden Ministerie is echter gegaan buiten de bevelen des Koning, en heeft in plaats van eenvoudig toe te zien, aan het hof te Hohe doen weten, dat men de instelling der biddommen hier te lande wenschte en dat sommige der afgetreden ministers zich te ontrouf bewust zijn geweest, blijkt daaruit, dat bij de eerste mededeelingen aan de Staten-Generaal de bewijzen daarvoor zijn achtergehouden."

Hierop commentarieert de Nederlander: "Hier wordt waarschijnlijk vooral ook bedoeld op het beruchte sans delat enz." Daar dit de eenige aanmerking is van de redactie, moet wel aangenomen worden, dat al het overige met haar gevoelen overeenkwam.

In N°. 949 wordt gezegd, dat de strekking der adres-sen was, in de eerste plaats, dat de Koning die nieuwe organisatie, door een vreemd kerkevoegd gegeven, niet mocht erkennen, en deze daardoor tegen over den Stoel als niet bestaande zou worden geacht. En hierop volgt: "En was dit niet terecht?"

Als de Nederlander de vergoering van diplomatieke nota's niet had goedgekeurd, of nauw benoorden te staan: "En dat was ten onrechte."

In N°. 981 betwijfelt de Nederlander niet, dat de Koning tot de onderhandeling verlof en last gegeven heeft, maar "de orant is en blijft", of de onderhandeling met den wil des Koning overeenkwam. Blijkens de Nederlander was 's Koning's weerszin tegen de onderhandeling blijkbaar; en aldus voorgesteld, konden de onderhandelingen ook natuurlijk geene verbindende kracht bezitten.

Verlangt de Nederlander nog meerdere citaten, ten bewijze dat de wegcijfering van diplomatieke nota's is goedgekeurd en toegejuicht, wij zullen ons de moeite getroosten, zijne verzameling eens aandachtiger na te slaan.

Buitenland.

FRANKRIJK.

De *Moniteur* weersprekt de geruchten wegens veranderingen in het ministerie.

De begrafenis van den zeer betreurden Fr. Arago heeft den 5 dezer met veel plegtigheid te Parijs plaats gehad.

Het instituut heeft dezer dagen een derde beroemd lid verloren, de heer Dumon, secretaris der school voor de schoone kunsten, enz. Ook de begaafde componist Onslow, lid der academie, is gestorven.

De aanvoer van levensmiddelen te Havre is thans zoo overvloedig, dat de granen in groote mate naar Parijs en het midden van Frankrijk worden overgevoerd.

De generaal Randon is den 27 te Algiers teruggekeerd, en heeft het bewind weder aanvaard.

Het weder is thans uiterst afwisselende in verschillende streken van Frankrijk. Men heeft in drie dagen tijds ligte vorst en 15 graden warmte gehad.

SPANJE.

De Koningin, die de zevende maand harer zwangerschap is ingetreden, zou den 1 October den alsdan gewonen kerkgang in de kapel van Antocha doen.

Men spreekt steeds van nieuwe maatregelen des bestuurs, in den geest der gematigd vooruitgaande partij. De koninklijke raad zou door een staatsraad

worden vervangen, waarin onder anderen de maarschalk N. J. zou zitten.

De zaak van de wijze der begrafenis van Protessen met, volgens een bericht uit Madrid, in den zin van goddelijke begrafenis, behalt alle

TURKIJE.

De tijdingen uit het Oosten leveren, over het geheel, een bedenkelijker aanzien op, dan vóór weinige weken het geval was. Ofschoon in de oorlogszuchtigste dagbladen nog altijd de hoop blijft doorsehemen, dat in het uiterste geval door eene of andere wending der staatkunde de feitelijke uitbarsting van den krijg zal verhoed worden.

Wat hiervan nu zij, in de eerste plaats komen de thans bekend geworden gebeurtenissen en de voornaamste beschouwingen deswege in aanmerking.

Vooreerst de gebeurtenissen in Konstantinopel. — De andere besigten tot den 27 Sept. bevestigden, dat de Divan twee dagen te voren vergaderd is geweest, en dat alstoen eenstemmige besluten, in de voorgestelde wijzigingen in het Weener ontwerp te volharden. Dat besluit werd den gezanten, van de vier bemiddelende mogendheden medegedeeld. Den 26 was de raad, in grooten getale, op nieuw zamengekomen en had de onderhandelingen voor geëindigd verklaard, de laatste maatregelen ter verdediging aanbevolen en het oogenblik gekomen beschouwd om zich tot eene oorlogsverklaring bereid te houden.

Den 27 Sept. moet dientengevolge Turkije den oorlog aan Rusland verklaard hebben. (Zooals gister reeds per telegram werd medegedeeld.)

Vele gissingen worden nu geopperd over de dadelijke of meer verwijderde gevolgen van dien stap; de vraag rijst natuurlijk of in dit jaargetijde in streken als de Donauvorstendommen, met eenen breeden stroom voor zich en bij gebergten en andere moeijeligheden van het terrein de eene of de andere krijgsmagt, welk aldaar verzameld is, gansallend zal te werk gaan? Dit gelooven velen niet: althans de aanvallende partij zou hoogstwaarschijnlijk, onder die omstandigheden, te laathe, de verliezende partij zijn.

Maar behalve van de landzijde kunnen er nog wel licht bewegingen te see beoogd worden, en hier wordt het vraagstuk ingewikkelder, daar hier de groote mogendheden van het Westen in het spel komen.

Men meldt namelijk dat Frankrijk en Engeland de Russische voorstellen verworpen hebben; dat zij besluten hebben, Turkije te ondersteunen indien Rusland niet toegeeft, en ten blyke daarvan de verbonden vloten den 2 October in Konstantinopel zullen loopen. In men voegde er bij, dat zij in de Zwarte zee zullen inloopen, wanneer de oorlog werkelijk uitbreekt.

Dit meer dan een betoog in de jongste dagen in fransche en engelsche bladen verschenen, kan blyken, dat men op die gebeurtenissen, in wat meer of minder omvang, wat vroeger of later, moet geyat zijn.

Zoo wordt in de Engelsche bladen van den 5 wel betruurd, dat de Turksche bewindslieden het gewichtige besluit niet hebben uitgesteld tot dat zij zich verzekerd hadden van de goedkeuring en medewerking der mogendheden, op welke hulp zij moeten steunen, maar voor het overige keurt dat blad het genomen besluit volkomen goed. Het overtrekken toch van de grenzen en het bezetten van de vorstendommen door de russische troepen stelde reeds, ook volgens de uitdrukkelijke verklaring eener nota van het britsche gouvernement, een *casus belli* daar; reeds voor drie maanden was de sultan volkomen gerechtigd om den oorlog te verklaren, en het is te verwonderen, dat men niet eerder tot zoordanig besluit is gekomen; door op zingensag het besluit te nemen, heeft het Turksche gouvernement de aanspraak op hulp, die het vroeger mocht maken, niet verbeurd.

De Regeringen van Frankrijk en Engeland (aldus vervolgt de *Times*), welke zonder aarzeling voor den Sultan zich in de bres gesteld hebben, zullen haren bijstand niet terug houden, als hij een stap doet, waartoe zij hem reeds toegelijd hebben verklaard; wellicht bestaat er nog eenige grond om te hopen, dat door inwilliging aan den eenen en door toegeslijkheid aan den anderen kant het werkelijk plegen van vijandelijkheden verhoed worde. Als men let op de gezindheid en op de toebereidselen der beide partijen, op den toestand harer strijkrachten en op het vooruitzicht dat haar geopend wordt, moet men tot het besluit komen, dat eene oorlogsverklaring op zich zelve weinig verandering kan maken in den staat van zaken zoo als die nu reeds in wezenlijkheid bestaat, ten ware men toestand mocht overgaan tot een merklijken aanval. Het overtrekken van den Donau, die na nog de beide legers scheidt, is eene moeijelijke zaak; er kan dus nog eenigen tijd verlopen eer men berigt bekómt van het plegen van dadelijke vijandelijkheden.

Na vervolgens betoogd te hebben, dat het Russische bewind te ver gaat in zijne eischen, en niet gerechtigd was tot vijandelijke daden, omdat aan die eischen niet

voldaan werd, zegt de *Times*: "De Europesche mogendheden, inschledanigen, waaronder Oostenrijk, zij, ook bevinen zagen, zij al geheel overtuigd van noodzakelijkheid om weersstand te bieden, de buitensporige aansprekingen en veroveringzucht uitwerpen van Rusland. Deze verplichting, hoe kostbaar ongevallig ook, was niet verzaakt worden. Zwaar heeft Rusland de matiging en inschikkelijkheid van de vertegenwoordigers der overige mogendheden ondervonden. De door hem begeerde reg over 12 millioenen van des Sultans onderdanen tenen den keizer van Rusland niet toegestaan worden zonder dat het hem gemakkelijk gemaakt wordt om Keizer van Turkije te worden. De Europesche mogendheden verlangen niet, dat dit geschiede, zij wenschen het, zoo mogelijk, door vreedzame onderhandelingen te verhinderen, maar indien de zaken tot dat uite gebragt worden en de Czaar steeds weigert te wijdan zal hij tegenstand moeten bieden tegen al de magt welke vijandigheid hij zich aldus op den hals gehaald."

De Parijsche *Constitutionnel* van den 5, heeft uitvoerig artikel van den bekenden heer Granier Casagrat, hetwelk in de bevestiging van een geheel blad tot de Fransche regering, mede afzinnig de merking verdient. De hoofdzakelijke inhoud daarvan luidt als volgt:

"Men heeft, anderhalve maand geleden, mogen nemen, dat het langdurige en gevaarlijke Oosters vraagstuk opgelost was. Daar de versterking van Europeschen vrede, zoo noodig tot instandhouding orde, het grootste en onmiddellijkste gevaar was, er uit kon voortvloeijen, scheen de overeenstemming der mogendheden over de bewoordingen der Weener vastgestelde schikking aan ieder, die de zaken wel zag, voldoende toe, om, op de diplomatische voor en uitstellen na, de zaak redelijkerwijze besloten achten. Het is echter anders uitgevallen, en nie moeijeligheden, die voor het overige maar al te geregtvaardigd worden door de verklaring, welke Czaar aan de Weener nota geeft, zijn opgevoerd eenen kant, vanwaar men ze over 't algemeen minst vermag te begrepen. Die Weener nota, welke de overduidelijke vrienden der vrede, en vreesden, dat door Rusland zou worden aangenomen, die nota wel yn Turkije goed te keuren. Het doet meer: Vol de jongste berichten neemt het vastbesloten den ooraan, welke Rusland het feitelijk verklaard heeft den dag, dat het de Donau-Vorstendommen in naam, en ook Turkije neemt thans de toewilgt te wapenen."

"Die geestkracht der Turksche natie, ontleend die oorzaken, welke de volken al het groote, waar zij vatbaar zijn, doen verrigten, te weten aan de eengankelijke gevoelens van stam en godsdienst. — Rusland reeds vijftig jaren geleden doen ontstaan. Rus heeft landschappen in besit genomen, verdragen opgeden Moscovische vlaggen doen wapperen in het gezicht Zeven Torens; hooghartige en tartende gezanten avaardigd, zoo als Karel de Groota, de heer van Boze niet aan den minsten leenheer zijns Rijks zou hal gezonden: In Rusland heeft dit alles bestaan, de Sul hebben alles moeten dulden. Onder den invloed jongste vorderingen en der jongste beleediging Russen, had de Turksche natie slechts aan den O te antwoorden, even als de wilden van Missouri: het gebeente onzer vadersen verrijzen, en laten die e blijfzelen een ander vaderland zoeken!"

"De Turksche natie zou werkelijk opgehouden heb te bestaan, zoo zij, in zulk een oogenblik, niet de geestkracht van Nicopolis en van Weenen had weder vonden. De dooden alleen hebben zich niet op onder indruk van zulke beleediging. Welnu! Turkije heeft opgehouden: van Cairo tot Belgrade, van Tunis tot de gzen van Perzië, al de elementen dezer uitbaren aard oorzuchtige en eens zoo machtige natie, nija levendig worden en hebben zich verdedigd brandende begeerte om, in den naam des vaderlands en der goddienst, hun bestaan, hunne wetten, hunne grenzen, men, men moet het erkennen, zoo onregtvaardig heeft bedreigd, te verdedigen."

"Terwijl de Turken, beziel met gewoelens die volken zouden vereenen, met eene zeer te regtvaardigheid, de Weener nota verworpen, en aldus den wa in gevaar stellen, zonden Frankrijk en Engeland overeenstemming met den Sultan, hunne vloten Konstantinopel, zoodat het Oostersche vraagstuk tot zijn eerste pringende schijnt teruggekeerd, met belangrijke veranderingen, dat de Russen in Vorstendommen zijn; de Turken aan den Donau verbonden vloten van den ingang der Zwarte Zee."

"Zulk een toestand moet bestudeerd worden met gevegens, welke het gezond verstand en de feitelich schaffen en met het oog op het groote deel, dat geheld vraagstuk beheerscht, namelijk het behal den Europeschen vrede."

"Die plotselinge en over het algemeen wein wachten geestkracht der Turksche natie, mocht het oogenblik mischien wat kinderlijk zijn, dat

